

Αντιαγροτικό το σχέδιο νόμου για
τους αγροτικούς συνεταιρισμούς

39

ΠΡΟΣΩΠΑΣΤΗΣ
6-4-84

«Το σχέδιο νόμου, μόνο αν γίνουν αποδεκτές οι βασικές παρατηρήσεις που εκφράστηκαν κατά τη διάρκεια των εργασιών, μπορεί να αποτελέσει τη βάση για πραγματική οικονομική, κοινωνική και αυτοδυναμία των Συν/μών...».

Αυτό τονίζεται στο ομόφωνο ψήφισμα της έκτακτης γενικής συνέλευσης της ΠΑΣΕΓΕΣ για το νομοσχέδιο που είχε σέρει για συζήτηση ο υπουργός Γεωργίας.

Να σημειωθεί πως η αντίθεση των αντιπροσώπων ήταν τέπια που δε μπήκε τελικά για έγκριση στη συνέλευση.

Μα «στου κουσού την πόρτα, όσο θέλεις βρόντα», λέει ο λαός. Και αυτό εσάρμοσαν στην πράξη ο κ. υπουργός Γεωργίας και οι επιτελείς του. Δεν ξέσταν καθόλου από το αρχικό γράμμα και τη «οιλοσοφία» του νομοσχεδίου! Αντίθετα, μετά από 6 μήνες από τότε, έσερναν στη Βουλή ένα νομοσχέδιο που το έσπιαζαν χειρότερο και αντιδημοκρατικότερο. Μόνο που η ριζική αντίθεση της συνεταιρισμένης αγροτιάς προς το ΕΟΚικής έμπνευσης νομοσχέδιο τους «άνοιξε τα μάτια» και το χρύσωσαν περισσότερο με τη σκένη, πως έτσι θα κατασέρουν να το καταπεί πιο εύκολα η αγροτιά.

Αλλά ας εξετάσουμε από κοντά το νομοσχέδιο. Οπως δείχνει η πείρα απ' την ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος της χώρας μας (κι όχι μόνο σ' εμάς) ο αγροτικός συνεταιρισμός αυτό που μπορεί και πρέπει να κάνει στις συνθήκες του καπιταλισμού, είναι να προστατεύει τον αγρότη και πρώτα απ' όλα το μικρομεσαίο-λιγοστέοντος όσο γίνεται την εκμετάλλευση, που του γίνεται απ' το μεγάλο κεφάλαιο.

Αυτό το σημαντικό ρόλο μπορεί και πρέπει, να τον παίξει ο συνεταιρισμός με δυο τρόπους: Σαν οικονομική οργάνωση. Να αναπτύσσει, με άλλα λόγια, κάποια από κοινού οικονομική δράση των αγροτών, για να εξυπηρετηθούν καλύτερα τα συμφέροντά τους. Και σαν όργανο πάλης. Να οργανώνει, δηλαδή, μαζί με τους αγροτικούς συλλόγους, την πάλη της αγροτιάς για την ικανοποίηση των αιτημάτων της. Για να παίξει όμως, αυτό το διπλό ρόλο ο συνεταιρισμός, πρέπει να εξασφαλιστούν απαραίτητα δυο βασικές προϋποθέσεις: Η δημοκρατική λειτουργία του και η προνομιακή οικονομική, τεχνική και οποιαδήποτε άλλη βοήθεια από το κράτος. Κι αυτό για να μπορεί στη δράση του, ν' αντιμετωπίσει όσο το δυνατό πιο αποτελεσματικά στις σημερινές συνθήκες το σκληρό ανταγωνισμό που μπορεί και του επιβάλλει το μεγάλο κεφάλαιο, ντόπιο και ξένο. Τα εξασφαλίζει αυτά το νομοσχέδιο; Όχι. Κάθε άλλο.

Χωρίς οικονομική ενίσχυση

Πρώτο: Σχετικά με την προνομιακή οικονομική κλπ ενίσχυση τα πράγματα και οι προθέσεις της κυβέρνησης είναι καθαρές. Στην εισηγητική του έκθεση για το νομοσχέδιο ο κ. υπουργός λέει, ότι «ο συνεταιρισμός πρέπει να είναι ανεξάρτητος (...) από επιδοτήσεις, φορολογικές απαλλαγές ή καλύψεις ελλειμμάτων από το κρά-

τος». Αυτό όπως είναι φανερό, σημαίνει, ότι ο συνεταιρισμός δεν πρέπει, να ζητάει από το κράτος προνομιακή οικονομική κλπ ενίσχυση. Γιατί με το κερδοζημα: έ. π. έπει... ίσοι όροι ανταγωνισμού ανάμεσα στο συνεταιρισμό και στην «ιδιωτική πρωτοβουλία» δηλαδή στο μεγάλο κεφάλαιο, ο συνεταιρισμός και γενικά οι συνεταιριστικές οργανώσεις γίνονται οι «φτωχοί συγγενείς» και στην πραγματικότητα δρουν πέρα για πέρα κάτω από ολότελα άνισους όρους.

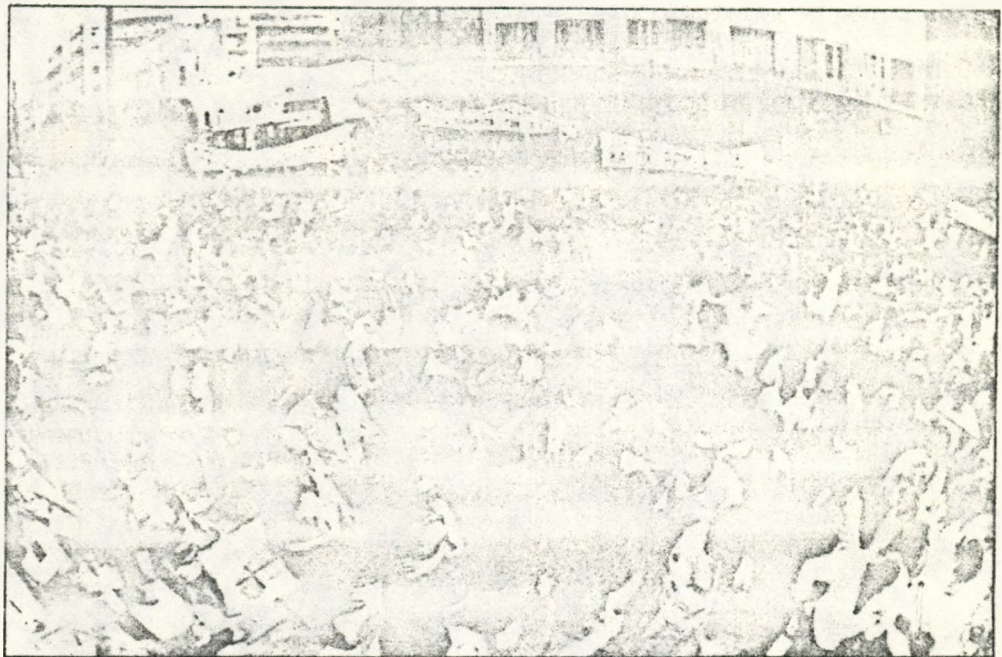
Κι εδώ μπαίνει ένα ερώτημα: Πόσα δισεκατομμύρια και τρισεκατομμύρια δραχμές δόθηκαν και δίνονται στους μεγαλοβιομήχανους και μεγαλοεξαγωγείς και γενικά στο μεγάλο κεφάλαιο, στα μονοπώλια απ' το κράτος (σοροαπαλλαγές, δωρεάν κεφάλαια για επενδύσεις, επιδοτήσεις κλπ) δήθεν για να «στηρίξουν» τις επιχειρήσεις τους, στην ουσία όμως για να υπερησασυρίζουν;

Δεύτερο: Το σχέδιο νόμου παρέχει τη δυνατό-

μεγάλες αγροτικές επιχειρήσεις («βιώσιμες» όπως λέει το νομοσχέδιο) ξεκληρίζοντας τα μικρά αγροτικά νοικοκυριά!

Το λέει αυτό αυτιά ο κ. υπουργός, στην εισηγητική του έκθεση. «Ο συνεταιρισμός — λέει — είναι το μέσο εκείνο, που μπορεί, να μετατρέψει την οικογενειακή εκμετάλλευση σε βιώσιμη αποδοτική και ανταγωνιστική μονάδα». (Υπογράμμισή δική μας). Και σε άλλο σημείο λέει: «Στην προσπάθεια, να αναμορσωθούν ο δομές και ο τρόπος οργάνωσης της αγροτικής οικονομίας, θα πρέπει, να υποστηριχθεί — και να προωθηθεί — η αγροτική εκμετάλλευση στην οποία απασχολείται μια οικογένεια κατά κύριο λόγο με την αγροτική παραγωγή. (Υπογράμμισή δική μας.)

Όταν όμως -λέει- «κατά κύριο λόγο», αποκλείει όλα τα μικρά νοικοκυριά, που το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματός τους δεν προέρχεται απ' την αγροτική οικονομία, ή που το εισό-

Από παλιότερη αγροτική κινητοποίηση.

τητα (άρθρο 59) σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, να συμμετέχουν σε συνεταιριστικές εταιρίες και μάλιστα με 35% των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων. (Κι αυτό, ενώ το προηγούμενο σχέδιο πρόβλεπε μέχρι 20%). Έτσι δίνεται η δυνατότητα στο μεγάλο ιδιωτικό κεφάλαιο, (αυτό το προβλέπει και ο νόμος 921/79, της «Νέας

Δημοκρατίας») να χωθεί παραπέρα μέσα στους συνεταιρισμούς. Και όλοι μας ξέρουμε πως όταν ένας κεφαλαιοκράτης ή μια κεφαλαιοκρατική εταιρία κατέχει το 35% των μετοχών μιας επιχείρησης, μπορεί να κυριαρχήσει σ' αυτή. Ένα παράδειγμα, η οικογένεια Τσάτσων, που με 20% των μετοχών έλεγε την ΑΓΕΤ.

Τρίτο: Το νομοσχέδιο με μια σειρά διατάξεις, βάζει σα στόχο οι συνεταιρισμοί να γίνουν

δημα που αντλούν απ' αυτή είναι μικρό. Κι όταν λέει «βιώσιμες», εννοεί κείνα τα νοικοκυριά, που μπορούν ν' αντέξουν στον ανταγωνισμό των αγροτικών νοικοκυριών των άλλων χωρών της ΕΟΚ. Τα μεγάλα δηλαδή αγροτικά νοικοκυριά. Αυτός είναι και ένας από τους στόχους της ΕΟΚ...

Αυτός ο στόχος εξασφαλίζεται με μια σειρά διατάξεις που υπάρχουν στο σχέδιο νόμου (άρθρο 16). Οπως είναι:

Πρώτο: Το να καθορίζεται υποχρεωτική μερίδα τουλάχιστο 25.000 δραχμές. Πράγμα που εμποδίζει να γραφτούν στο συνεταιρισμό οι στωχοί αγρότες, που είναι και η πλειοψηφία της αγροτιάς μας. Αυτό ιδιαίτερα ισχύει για τα άλλα μέλη της οικογένειας. Και πρώτα απ' όλα για τα παιδιά τους.

Δεύτερο: Οι ομάδες παραγωγών, (άρθρο 69), που στο νέο νομοσχέδιο μπαίνουν από το παράθυρο στους συνεταιρισμούς. Δηλαδή με Προεδρικά Διατάγματα. (Χωρίς να το λέει ο νόμος). Και είναι γνωστά οι σκοποί, που έχουν οι ομάδες αυτές...

Τρίτο: Η ίδρυση συνεταιριστικού οργανισμού αγοράς και αναδιανομής αγροτικής γης. Πράγμα που σημαίνει, ν' αγοράζει ο οργανισμός αυτός μισοτιμής τη γη των ξεκληρισμένων αγροτών και να την πουλάει πάλι μισοτιμής στους συνεταιρισμούς, όπου — όπως είπαμε — θα είναι κυρίαρχοι το μεγάλο ιδιωτικό κεφάλαιο και οι πλουσιοχωρικοί.

Και η δημοκρατική λειτουργία;

Όσο για τη δεύτερη προϋπόθεση, για τη δημοκρατική, δηλαδή, λειτουργία των συνεταιριστικών οργανώσεων, νόμος 1257/82 για τον εκδημοκρατισμό των συνεταιριστικών οργανώσεων, ήταν ένα θετικό βήμα στο δρόμο για τον εκδημοκρατισμό τους, γιατί παραμέρισε το γνωστό κατεστημένο της Δεξιάς.

Το νέο νομοσχέδιο, όμως δεν εξασφαλίζει την πλήρη δημοκρατική λειτουργία, την αυτοδιαχείριση και τον αυτοέλεγχο των συνεταιρισμών. Πράγματα που διακηρύσσει κάθε μέρα το κυβερνητικό κόμμα.

Εδώ πρέπει πρώτ' απ' όλα, να σημειώσουμε την πλήρη περιωρόνηση που έδειξαν ο κ. υπουργός και η κυβέρνηση στις προτάσεις και υποδείξεις προς το ψήφισμα, που ομόφωνα ψήφισε η Εκτακτη Γενική Συνέλευση της ΠΑΣΕ-ΓΕΣ και που τις ανασέραμε παραπάνω.

Πέρα, όμως απ' αυτό. Το σχέδιο νόμου δεν καθιερώνει την απλή και ανόθευτη αναλογική, αλλά την ενισχυμένη. Πράγμα που αποτελεί ένα βήμα πίσω σε σχέση με την απλή αναλογική του νόμου 1257/82 που εφαρμόστηκε στους συνεταιρισμούς με πάνω από 100 μέλη.

Μια σειρά, επίσης ζητήματα ζωτικά, όπως είναι η οικονομική ενίσχυση των συνεταιρισμών, η εποπτεία τους κλπ αφήνονται να καθοριστούν με Προεδρικά Διατάγματα και ειδικά το άρθρο 32, κάθε άλλο παρά δημοκρατικό είναι, αφού μ' αυτό διατηρείται ο απόλυτος έλεγχος των συνεταιρισμών απ' το κράτος. Κι αυτό γίνεται με το σώμα των ελεγκτών.

Υστερα απ' όλα αυτά, καταλαβαίνει ο καθένας τι είδους «σοσιαλισμό» και τι είδους αγροτοβιομηχανικούς συνεταιρισμούς πάει να κάνει η κυβέρνηση. Φυσικά όλα αυτά δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να τα δεχτεί η αγροτιά μας. Είναι λογαριασμοί χωρίς αυτή. Χωρίς τον ξενοδόχο! Και θα παλέψει ενωμένη, για ν' αποσυρθεί και για να ψηφιστεί από τη Βουλή ένας πραγματικά δημοκρατικός νόμος για τους συνεταιρισμούς, που ν' ανταποκρίνεται στη θέληση, στους πόθους και στην πάλη της. Για ένα, συνεταιριστικό κίνημα, μαζικό, ενωτικό, δημοκρατικό, ανεξάρτητο από την κηδεμονία του κράτους και της ΑΤΕ.

ΗΛΙΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Β' αντιπρόεδρος της ΠΑΣΕΓΕΣ